

Gál János
TIKTAALIK

A Bécsi Természettudományi Múzeumban
rövidnek tűnik a műanyagba öntött pillanat,
ahogy egy gumikrokodil formájú állat
átmetszi a feszített plexi víztükrét,
mancsát éppen a szárazulatra teszi,
mellette banálisán kinyomtatva:
„A Tiktaalik roseae 370 millió éve lépett a szárazföldre.”
A halásznadrágos tömeg tudomásul veszi:
hát kilépett a szárazföldre és kész.
Egyedül az inuitok népmeséi mondják el,
ki volt, és mit tett Tiktaalik.
Nem tudjuk elképzelni azt a vágyat,
amivel egy hal láthatja a szárazföldet.
Tiktaalik sejtette a sekély vízben,
hogy a medernek van még folytatása,
hogy a víztükör nem a valódi ég.
A Devon korabeli óceán testmelegéből
nem kíváncszott el senki,
az a fény és a bőség országa volt.
De nem lehet hamis ég alatt élni.
Tiktaalik megtagadta a víz hazugságát.
370 milliószor meghalt és újjászületett,
a kéreglemezek lassúságával évről évre
feljebb tolt a saját szemgolyóit,
kopoltyújával megpróbált
a fullasztó légkörbe szippantani,
uszonymerevítőit napról napra
ujjakká feszítette.
Nem kötötte az ismeretlenhez semmi:
utódait még a víznek adta,
nem tudta, jobb vagy rosszabb
világ vár rá odafent.

Végül teljesen egyedül
kilépett a földre, amit magának ígért.

SARKADI IMRE: GÁL JÁNOS ÚTJA
(REGÉNY), ATHENAEUM, 1950.

Sarkadi Imre 1949-ben megírta Gál János útját.
Gál János le tudta győzni önmagát.
Mérleg volt a gerince, keze két serpenyő,
parasztanubiszként ítélte a világról.
Gál János egy kulák cselédje volt,
nővére és sógora is dolgoztatták volna,
de nem tudta eldönteni, hol jobb a koszt.
A proletársors elhívta a téeszcsé valhallájába.
Traktorlovakon szántva száguldott,
az értelme kinyílt a marxizmus igazságára,
és elnyerte az örök szerelmet.
Amikor Monoki Zsuzsival elértek a munkával teli
végtelen béke kapujába, a tanya ablakán simogatóan
áramlott be a langyos szocialista jövő,
az öreg Sarkadi tudta, mik voltak Gál János
legfontosabb utolsó szavai:
*reszketett a kicsi melle a tenyeremben,
mint egy madárka.*
Úgy érezzük, ez dehonesztáló
a hős útjának végén,
de akkor, abban a pillanatban,
Gál János két serpenyőkeze
megmérte Monoki Zsuzsi mellét
és a szocialista jövőt,
a kettő egyenlőnek találtatott,
szántók a téeszcsében,
Monoki Zsuzsi és Gál János,
mind egyesültek.